

A young child with curly hair is playing with wooden blocks in a playroom. The child is wearing a light blue dress and a dark blue cardigan. The child is holding a wooden block and is about to place it on a stack of other blocks. The playroom has a red armchair and a wooden table in the background.

Vestiging in beeld.
Pedagogisch werkplan van
onze vestiging St.
Lidwinastraat 2 voor
dagopvang en voorschoolse
educatie
(VE) [2025]

Inhoud:

Update 21-3-2025 nav groepsoverleg 11-3-2025 waarbij we het wenprotocol hebben besproken en het afwijken van BKR

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort
- Voorschoolse educatie (VE)

Nuttige informatie: van dagritme tot stamgroepen.

- Eigenheid van onze vestiging
- Onze vestiging
- Stamgroepen
- Vaste gezichten
- Beroepskracht-kindratio (BKR)
- Beroepskrachten in opleiding, stagiairs

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Spelinloop
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Beredeneerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep of naar de basisschool
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Doorgaande lijn met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte

- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Een vast maar flexibel dagritme
- Baby's en dreumesen
- Overgangen in het dagritme
- Belangrijke onderdelen in het dagritme
- Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de stamgroep/stamgroepruimte verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach
- VE-opleidingsplan en coachingsplan
- 960 VE-uren verdelen in de periode van 2½ tot 4 jaar
- Ons VE-programma
- Bijzonderheden van onze vestiging en gemeentelijke eisen
- Specifieke VE-eisen in onze gemeente

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

Bijlage 3. Begrippenlijst

Bijlage 4. Gebruikte literatuur

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze vestiging voor dagopvang en voorschoolse educatie (VE).

Naam vestiging: **Korein St. Lidwinastraat 2 (KDV)**

Adres vestiging: **Korein St. Lidwinastraat 2, 5643 RS Eindhoven**

Op onze vestiging is de leidinggevende: **Bianca Lamers**

Zij krijgt leiding van: **Ankie Ketelaars**

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze vestiging – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze vestiging én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische kwaliteitseisen.

Het pedagogisch werkplan *Vestiging in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de vestiging lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Voorschoolse educatie (VE)

Op onze vestiging bieden we voorschoolse educatie (VE). Het pedagogisch kompas is daarbij voor ons de kenmerkende visie op VE, omdat onze visie op hoe kinderen zich ontwikkelen voor kinderen met een VE-indicatie hetzelfde is als voor alle kinderen. Dit pedagogisch werkplan beschrijft ook hoe we voldoen aan de VE-eisen.

Nuttige informatie: van dagritme tot stamgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de vestiging, de stamgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze vestiging

Kinderen staan aan het begin van de meest fascinerende ontdekkingstocht die er bestaat: het leven. Kinderen zitten vol levenslust en nieuwsgierigheid, ze groeien en ontwikkelen zich de hele dag door, stap voor stap. Het welbevinden en de betrokkenheid van ieder kind staat daarom bij ons voorop.

In iedere situatie is ons doel: de ontwikkeling van het kind verrijken. Daarbij vormt pedagogisch kompas de bril waardoor wij kijken.

Dagopvang st. Lidwinastraat heeft 7 horizontale stamgroepen allen gevestigd in hetzelfde pand. Elke groep heeft een aparte groepsruimte. Op de peuterwerkgroep de Kikkers na, allen op de begane grond.

Bij de dagopvang aan de St. Lidwinastraat 2 vind je zowel binnen als buiten sfeervol ingerichte rustige en veilige ruimtes waar baby's en peuters uitgedaagd worden om onderzoek uit te gaan, te ontdekken en grenzen te verleggen. Vanuit elke groepsruimte is de buitenruimte rechtstreeks toegankelijk. Er zijn meerdere buitenspeelruimtes. De locatie ligt tegenover het St. Bonifaciuspark.

Op onze locatie werken we inclusief; alle kinderen zijn welkom, ongeacht afkomst, sociaaleconomische positie, cultuur, geslacht of gender en de eigen ontwikkeling van het kind.

We vinden het belangrijk dat ieder kind ertoe doet en dit uit zich in gelijke kansen voor ieder kind. Het pedagogisch kompas is de basis van inclusie. Wij kijken naar het kind als individu en spelen in op de behoeften van het kind. Kinderen krijgen bij ons de kans om te leren vanuit eigen interesses en ontwikkelingsniveau.

De pedagogisch professionals volgen en stimuleren het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen constant. Wij kiezen voor laag meubilair. Pedagogisch professionals zitten zo veel mogelijk op de grond hierdoor bieden wij nabijheid aan de kinderen en dragen we bij aan een veilige vertrouwde omgeving. Samen spelen, samen leren en samen ervaren zijn onze uitgangspunten. De locatie beschikt over een bibliotheek.

De Pedagogisch professionals van de babygroepen hebben extra scholing gehad; 'focus op baby's'. Tijdens de cursus krijgt de pedagogisch professional uitgebreide kennis over aspecten van baby's. Denk aan interactievaardigheden, breinontwikkeling, huilen, inrichting, partnerschap in opvoeding etc.

De peuter-pedagogisch professionals zijn VE geschoold en kunnen uw peuter specifieke aandacht geven in deze fase. We werken nauw samen met basisschool de Klimboom hierdoor vindt er een soepele overgang als uw kind naar het basisonderwijs gaat. Gezamenlijk vormen we een Sil centrum. De pedagogisch professionals zijn creatief, ze hebben het lef om andere activiteiten op te zetten of spelmaterialen aan te bieden buiten de gebruikelijke materialen.

Onze vestiging

LRK dagopvang St. Lidwinastraat 300628560

Dagopvang en peuterwerk St. Lidwinastraat 2 ligt in het stadsdeel Stratum en wordt gekenmerkt door vele verschillende culturen en taalachtergronden. Alle groepen binnen ons SPIL centrum bestaan dan ook uit een geïntegreerde mix van kinderen uit deze wijk met sterk uiteenlopende achtergronden. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind ertoe doet en dit uit zich in gelijke kansen voor ieder kind.

Korein St. Lidwinastraat 1 -2 & St. Norbertuslaan (Dagopvang, peuterwerk en BSO) vormen samen met de Basisschool De Klimboom een SPIL centrum. De afkorting SPIL staat voor Spelen, Integreren, Leren.

In ons SPIL centrum geven de basisschool, kinderopvang, Wij-generalist en GGD samen vorm aan de doorgaande ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar.

Maar SPIL staat bij ons voor veel meer. Samen zorgen we ervoor dat het kind op een fijne manier kan opgroeien, met activiteiten en thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. De samenwerking met de basisschool zorgt voor een fijne overstap voor onze kinderen als ze beginnen aan hun schoolcarrière.

Op onze dagopvanglocatie is plaats voor 90 kinderen.

Wij werken met horizontale groepen op de St. Lidwinastraat 2; drie babygroepen, twee peuterdagopvang groepen en twee peuterwerk groepen. Op deze locatie bieden we tevens BSO opvang aan kinderen in de leeftijd van 4 t/m 7 jaar. BSO van 7 t/m 12 jaar bieden we aan op de locatie aan de overkant van de straat op St. Lidwinastraat 1. Voor onze BSO hebben we een apart pedagogisch werkplan beschreven.

Op vrijdag is er een speelinloop voor kinderen tot 4 jaar met hun ouders.

De dagopvang baby- en peutergroepen zijn op alle dagen (52 weken per jaar) geopend van 7.30 tot 18.30 uur.

De twee peuterwerkgroepen zijn 40 weken (tijdens de schoolweken) geopend.

Stamgroepen

Op onze vestigingen hebben wij de volgende stamgroepen:

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen	Aantal Pedagogisch medewerkers
Babygroep Zeesterren	0 – 27 maanden	9	2
Babygroep Dolfijntjes	0 – 27 maanden	9	2
Babygroep Guppies	0 – 27 maanden	8	2
Peutergroep Schildpadjes	2,3– 4 jaar	14	2
Peutergroep Zeehondjes	2,3 – 4 jaar	16	2
VE peuterwerk Inktvisjes	2,3 – 4 jaar	14	2
VE peuterwerk Kikkers	2,3 – 4 jaar	8	1
Speelinloop	0 – 4 jaar	8	1

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de vestiging is te zien wie welke dag werkt.

Werkwijze stamgroepen.

Op onze vestiging werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals. De stamgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen en vaste medewerkers die de kinderen kennen. Dat zorgt voor stabiliteit en een gevoel van sociale en emotionele veiligheid bij kinderen. Gedurende de week voegen wij op bepaalde momenten groepen ook samen om tegemoet te komen aan het welbevinden en betrokkenheid van kinderen en pedagogisch professionals (denk meer speelmaatjes, differentiatie in spelaanbod en flexibiliteit in de organisatie van de dag) ontwikkeling verrijken gedurende de dag). Dit gebeurt op een gestructureerde en herkenbare wijze.

* De babygroepen werken samen tijdens open en sluiten. Dit vindt plaats in de groep van de Zeesterren.

* De peutergroepen werken samen bij openen en sluiten. Openen gebeurt altijd in de ruimte van de Schildpadjes, sluiten in de groep waar de nog de meeste kinderen aanwezig zijn.

*Op woensdag en vrijdag hebben de Zeehondjes en Schildpadjes een kleine groep van 8 peuters.

*Wanneer kinderen naar een 2de stamgroep gaan dan wordt dit vooraf met ouders afgestemd en ouders vullen voor desbetreffende dag het formulier "opvang in 2de stamgroep" in. We gebruiken de formulieren die voldoen aan de wettelijke eisen.

Wanneer kinderen onverhoopt niet kunnen worden opgevangen in de eigen stamgroep, worden zij opgevangen in een tweede stamgroep. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd.

Vaste gezichten

Wanneer een vaste pedagogisch professional maximaal 4 weken uitvalt door ziekte, vakantie of verlof en er geen andere vaste professional beschikbaar is, wordt er een andere pedagogisch professional ingezet.

Om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen, streven we ernaar het aantal andere professionals zo veel mogelijk te beperken, zorgen de vaste pedagogisch professionals voor een zorgvuldige overdracht en zetten ook de vervangende pedagogisch professionals de zes interactievaardigheden in. Ze reageren op een sensitieve en responsieve manier op de verbale en non-verbale signalen van de kinderen; ze bieden ruimte aan de eigenheid van kinderen en geven hen de mogelijkheid om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen; ze bieden de structuur die ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag te kunnen; ze voeren gesprekken met de kinderen, stimuleren hun ontwikkeling en begeleiden de onderlinge interacties.

Andere specifieke manieren om de emotionele veiligheid en stabiliteit op onze vestiging te waarborgen:

Op onze locaties werken we met vaste teamflex medewerkers welke gekoppeld zijn aan onze locatie. Dit zorgt ervoor dat we zoveel mogelijk onze eigen medewerkers bij verlof en langdurige afwezigheid kunnen inzetten. Deze medewerkers kennen immers de groepen en kinderen. Bij onverwachte uitval van medewerkers kunnen we terugvallen op een flexpoule binnen ons district bij Korein. Ook daar wordt zoveel als mogelijk geprobeerd iemand te koppelen die onze locatie al eens eerder heeft geholpen. Mocht dat niet zo zijn kijken we intern of we met medewerkers zoveel mogelijk kunnen organiseren dat er bekende voor hen van de locatie op de groep staan.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle vestigings van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de dagopvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met tenminste de helft van het aantal pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart. De uren voorschoolse educatie op onze vestiging worden niet in die drie uur aangeboden.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauseduur per professional
7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

Bij openen en sluiten van de groep.

Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.

In onverwachte situaties (bijv. Ziek worden van medewerker tijdens dienst) kan het voorkomen dat we afwijken van de BKR op een ander moment dan in bovengenoemde situaties. Dit wordt geregistreerd. We houden ons aan de max. 3 uur

afwijking.

Tijdens het wennen van een dreumes van de babygroep bij de peutergroep

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Er liggen veel kinderen te slapen tijdens de pauzes.

Bij onverwachte situaties kijken we op dat moment naar de beste oplossing waarin we het sociale welbevinden van de kinderen meenemen. We nemen hierbij wet- en regelgeving in acht.

Dreumesen die bijna overgaan naar de peutergroep krijgen van ons de mogelijkheid om te wennen. De dreumes kan tijdens het wennen op elk gewenst moment terug naar de babygroep. Het BKR bij de peutergroep kan in deze dan even afwijken omdat de dreumes even bij de peuters komt spelen, om op deze manier al kennis te maken met de nieuwe groep, de andere kinderen en de nieuwe leidsters. Er wordt vooraf altijd goed afgestemd op welk tijdstip de dreumes het beste even kan komen wennen. We kijken dan naar de samenstelling van de groep, pedagogisch professionals en activiteiten die gepland staan.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling.

Herkenbare rituelen zoals dagritme

Voorbereide omgeving waarin kinderen zich prettig voelen.

Gedifferentieerd werken.

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers), stagiairs op onze vestiging. We hanteren het BBL- en stagebeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs.

Op onze vestiging zijn vaak een of meer BBL'ers en stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de BBL'ers en stagiairs toe. Elke BBL'er en stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Een BBL'er wordt bij ons ook ingezet als vast gezicht op de groep. Het betreft hier BBL'ers die het eerste leerjaar van de kwalificerende opleiding aantoonbaar hebben afgerond, er is sprake van schriftelijke instemming tussen de BBL'ers, de interne stagebegeleider en de opleidingsbegeleider, het aantal in te zetten BBL'ers is beperkt tot een in de wet bepaald maximum aantal en naast deze persoon werkt altijd minimaal 1 andere gekwalificeerde beroepskracht.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, spelinloop, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

Hieronder lees je hoe we kinderen laten wennen aan de nieuwe groep:

Wanneer een kind nieuw komt wennen bij de baby- of peutergroepen, dan zorgen wij dat dit wennen gebeurt wanneer er al een contract getekend is en het wennen valt binnen het toegestane beroepskracht-kind ratio (BKR). Wanneer een kind van de babygroep gaat wennen bij de peuters, dan kan het kind altijd weer terug naar de babygroep. Daar blijft het beroepskracht-kindratio zodanig dat er altijd een mogelijkheid is voor het wenkind om terug te gaan naar de eigen stamgroep. Het beroepskracht-kind ratio bij de peutergroep kan in deze situatie wel afwijkend zijn. (zie ook beschrijving bij BKR)

Wenperiode algemeen:

De eerste kennismaking met de locatie bestaat uit een rondleiding waarbij ouders uitleg krijgen over de locatie en onze pedagogische werkwijze.

Na de definitieve plaatsing maakt de pedagogisch professional een afspraak met de ouders voor een intakegesprek. Tijdens de intake is er alle ruimte om elkaar te leren kennen en voor ouders om over hun kind te vertellen. Tijdens dit gesprek krijgen ouders verdere informatie over de dagindeling, en andere belangrijke zaken.

Gedurende de eerste periode waarin het kind nieuw is in de groep besteden we extra aandacht aan het kind. In eerste instantie zal er zoveel mogelijk 1 pedagogisch medewerker het kind begeleiden, om op die manier veiligheid te bieden. Vaak is dit de mentor van het kind.

Denk hierbij aan:

*Het kind wegwijs maken in de nieuwe groep: waar is de wc, slaapruijnte, spelletjes.

*De kinderen laten we kennismaken met de dagindeling, rituelen en de gedragsregels. Dit doen we door veel te benoemen en te laten deelnemen.

*We betrekken het kind bij de verschillende activiteiten, daarbij wordt door de pedagogisch professional goed gekeken naar de wensen en behoefte van het kind.

*We gaan respectvol om met de gevoelens van het kind. Als het kind niet of juist wel wil meedoen geeft de pedagogisch professional daar ruimte voor.

*In de overdracht naar de ouder zal teruggekoppeld worden hoe de wenperiode verloopt en eventueel extra input gevraagd worden indien nodig.

*Vanaf de peutergroep vragen wij een kindje dat al vertrouwd is op de groep om het nieuwe kindje wegwijs te maken op de groep. Op deze manier stimuleren we het elkaar helpen en vriendschappen maken.

De pedagogisch professional doet overdracht via het ouderportaal zodat ouders zien want hun kind allemaal gedaan heeft.

*Ouders kunnen altijd bellen of via het ouderportaal met vragen terecht.

*Indien een kind veel moeite heeft met wennen, kunnen extra wenmomenten worden afgesproken en we stemmen met ouders af wat helpend kan zijn, bijv. een knuffeltje even tijdelijk meebrengen of even extra het spentj kunnen geven.

Starten bij de babygroep:

*Wennen gaat in vanaf start contract i.v.m. de BKR. Afspraken worden gemaakt met de ouders tijdens het intakegesprek.

*Indien mogelijk (als de BKR het toelaat) stemmen we een wenmoment van een paar uur af voordat het contract ingaat.

*We besteden veel individuele aandacht aan het nieuwe kind

*Tijdens de wenperiode leren ouders en pedagogisch professionals elkaar kennen en stemmen zoveel mogelijk de behoeften van het kind af op de mogelijkheden binnen een groepssituatie.

*Pedagogisch professionals leren het kind kennen, men moet rekening houden dat het een wenperiode vaak een maand of 3 duurt en dit ook afhankelijk is van de startleeftijd en hoe vaak per week een kind naar de opvang komt.

*Baby's maken het eerste jaar veel sprongetjes door waardoor wennen continu een belangrijk aandachtspunt blijft.

Overgang naar de peutergroep:

*De mentor van de huidige groep maakt een afspraak voor een eindgesprek met de ouders (bij 2 of 3,9 jaar) en een korte kennismaking met de nieuwe mentor.

*Er wordt een wenmoment voor de nieuwe groep afgesproken.

*Indien de BKR het toelaat streven we naar 1a2 dagdelen voor de ingangsdatum.

*Er is een zorgvuldige overdracht tussen de oude en de nieuwe mentor.

*Het kind wordt voorbereid op de overgang (bespreken, laten zien etc.).

*Op de laatste dag is er een afscheid op de stamgroep.

*Het kind wordt welkom geheten op de nieuwe groep

*Twee keer per jaar krijgt de ouder een uitnodiging voor een ouderavond waarin we de ontwikkeling van het kind bespreken en de opvangperiode evalueren.

*Uiteraard informeren we tussentijds bij de dagelijkse overdracht elkaar hoe het gaat.

*We besteden veel individuele aandacht aan het nieuwe kind.

De overdracht bij de overgang naar de basisschool is een specifiek aandachtspunt voor de mentor. Om deze overdracht te kunnen doen, regelen we vooraf toestemming van de ouders.

Bij 2 stamgroepen mag het kind op beide groepen wennen als de BKR dit toelaat.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis en de opvang, en – als het kind vier jaar is – naar een goede overgang naar het onderwijs en de bso. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Spelinloop

Nadat ze zijn gebracht, hebben kinderen vaak even tijd nodig om afscheid te nemen van hun ouders. Ze vinden het dan fijn als de ouder nog even blijft en met ze speelt of aan hen voorleest. Daarom is er ruimte voor een spelinloop: de ouder loopt binnen en blijft even meespelen. Kinderen hebben dan een ontspannen overgangsmoment en de ouder raakt vertrouwd met de speelruimte, de materialen en onze pedagogisch professionals.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze vestiging bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind. Daarbij letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Minimaal eenmaal per jaar en bij VE eenmaal per half jaar heeft de mentor met ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. Als de ouders of de mentor vaker behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken. Ook voor kinderen met een VE-indicatie heeft de wederzijdse betrokkenheid een grote meerwaarde, want door samen een (taal)rijk aanbod te bieden – thuis en op de vestiging – zien we dat het kind steeds (taal)vaardiger wordt, waardoor het zich op alle gebieden positief ontwikkelt.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

We laten ouders weten met welke woorden, liedjes of activiteiten/spelimpulsen we bezig zijn.

We betrekken ouders bij thema's, projecten en activiteiten/spelimpulsen.

We laten ouders weten hoe ze thuis bij het thema kunnen aansluiten.

We horen graag van ouders hoe thema-activiteiten thuis zijn verlopen. Misschien hebben ouders extra ondersteuning of informatie nodig, of is het nodig te kijken of we ons aanbod mogelijk meer bij thuis kunnen laten aansluiten

We versturen regelmatig een themabrief, informatiebrief of nieuwsbrief

We ontvangen graag materialen voor de thematafel

We praten met ouders bij het halen en brengen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.

We laten ouders foto's en filmpjes zien.

We laten ouders gemaakte schatten zien.

We plannen tweemaal per jaar individuele oudergesprekken.

We hebben een familiemuur (tijdens thema's die hierbij aansluiten).

We hebben een ouderbeleid samen met het Spilcentrum

Altijd in dialoog:

We verbinden door transparant, open en eerlijk te zijn naar iedereen om het kind heen. Ouderbetrokkenheid staat hoog op ons lijstje. Het is goed zichtbaar wie, waar en wat we doen aan activiteiten op de White borden in de gang bij Lidwinastraat 1. Bij de andere locaties worden kinderen en ouders op de hoogte gebracht via het ouderportaal, via de telefoon en als kinderen gebracht en opgehaald worden.

Opvoeden doen we samen:

Ouders zijn de eerste en de belangrijkste opvoeders. Wij, bij Korein, leveren een belangrijke aanvulling. Samen zetten we ons in voor de kinderen zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Er is ruimte voor oudergesprekken als ouders er behoefte aan hebben.

Geen kwantiteit maar kwaliteit. Fruit en groenten van de seizoenen worden gebruikt. Biologisch verantwoorde voeding wordt aangeschaft. We vinden het belangrijk dat de kinderen zicht krijgen op waar, wanneer en hoe producten die ze zelf eten of gebruiken groeien of gemaakt worden. We gaan verspilling tegen. We gaan voor een gescheiden afvalsysteem (papier, gft en plastic). We hebben eerste stappen gezet naar het kopen van eerlijke artikelen.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, beredeneerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep of naar de basisschool, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden. Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. We weten goed hoe kinderen zich ontwikkelen, en daarom begrijpen we welke variatie er nodig is in de speelleeromgeving en bij de activiteiten/spelimpulsen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en spelimpulsen/activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Beredeneerd werken

Beredeneerd werken staat voor: weten wat we doen. We laten kinderen doelgericht ‘de zone van de naaste ontwikkeling’ ervaren. Dat betekent dat ze precies de juiste volgende stap kunnen zetten. Vanaf het punt waar ze nu staan in hun ontwikkeling. Hoe helpen we de kinderen daarbij? Om te beginnen leren we ze goed kennen. Dat doen we door dagelijks naar ze te kijken, met ze te praten en met ze te spelen. Daarnaast kijken we met ons kindvolgsysteem meer objectief naar een kind. Vanuit kennis over het kind plannen we vervolgens ons beredeneerde aanbod. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen nieuwsgierig blijven en een volgende stap kunnen zetten als ze dat willen. Wat we zien gebeuren bij de kinderen en wat we horen van de ouders, gebruiken we weer voor de volgende fase in ons beredeneerde aanbod. Zo volgen we steeds opnieuw de PDCA-cyclus van plan, do, check, act (plannen, uitvoeren, kijken hoe het werkt en bijsturen). Bij het beredeneerde aanbod gebruiken we een themaplanning/groepsplan.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg en bij het maken van de (thema)planningen maken ze daar afspraken over. Tijdens het teamoverleg en het evalueren van de uitgevoerde (thema)planning bekijken ze hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Spelende kinderen laten hun interesses en ontwikkeling zien. Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling ook systematisch. Dat doen we met een (digitaal) kindvolgsysteem. We gebruiken de informatie uit het kindvolgsysteem voor keuzes en aanpassingen voor het individuele kind, de groep of de vestiging. De mentor van het kind bespreekt individuele observaties met de ouders (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Onze vestiging gebruikt dit kindvolgsysteem:

KIJK 0-4 jaar ondersteunt ons bij het observeren, registreren en stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind. De pedagogisch professionals kijken naar basiskenmerken, betrokkenheid en aanwezigheid van factoren die een (mogelijk)risico vormen voor de ontwikkeling. Daarnaast kijken we naar een groot aantal aspecten van de vroegkinderlijke ontwikkeling. Dit doen we met behulp van een aantal ontwikkelingslijnen. Aan de hand van de individuele rapporten of een groepsrapport maken we bewuste keuzes voor de manier waarop we de ontwikkeling het beste kunnen ondersteunen.

Naar een volgende groep of naar de basisschool

Stroomt een kind door naar een nieuwe groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang en een doorgaande lijn. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Als een baby geen uitdaging meer vindt in de babygroep – of omgekeerd: als een kind emotioneel nog niet toe is aan een volgende groep – kan het tijdstip van doorstromen wijzigen. Dat gaat altijd in overleg met de ouders. We houden ook rekening met de samenstelling van groepen: de pedagogisch professionals moeten in staat zijn om aandacht te geven aan alle kinderen. Het belang van het kind staat altijd voorop.

Gaat een kind over naar een andere groep of vestiging, dan dragen we de kennis over het kind – vastgelegd in het kindvolgsysteem – over aan de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Gaat een kind starten op de basisschool, dan draagt de mentor het kind zorgvuldig over na toestemming van de ouders. Tijdens de eerste intake op onze vestiging vragen we die toestemming al. Daarnaast stemt de mentor vóór de overdracht met de ouders af welke informatie we de school geven op het overdracht-/doorstroomformulier.

Overdracht naar school:

Onze vestiging zorgt voor een warme overdracht. Dat houdt in dat we de informatie persoonlijk bespreken met een direct betrokken medewerker van de basisschool. Dat gesprek voeren we bij voorkeur samen met de ouders. We noemen dit "driehoeksgesprek".

We gebruiken de registraties uit KIJK. We zetten KIJK over naar school.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven zorgstructuur¹. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, VE-coach, Intern begeleider kinderopvang, Coach passende kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, Ambulante ondersteuning passende kinderopvang, Logopedist, Medewerker gym en beweging, Centrum voor Jeugd en Gezin, Consultatiebureau GGD, Generalist van WIJ Eindhoven, Lumens.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In het Pedagogisch Kompas, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.

¹ Zie werkwijze in het protocol zorgstructuur.

- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Pedagogiek in beeld (PIB),
pedagogische educatieve beeld coaching (PEB)
Pedagogische scan Kompas
Ve verbeterplan
Spil zorgplan
Groepsplannen en themaplanning peutergroepen

Jaarlijks evalueren we onze pedagogisch praktijk met de PIB (pedagogische praktijk in beeld).

Doorlopend gebruiken wij de vijfpuntsschalen van welbevinden en betrokkenheid om de dagelijkse pedagogische proces te volgen en onze pedagogische aanpak op af te stemmen.

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In **2025** legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

In 2024 zijn wisseling geweest met de pedagogisch coach. De huidige pedagogisch coach heeft in 2024 met name geïnvesteerd in het leren kennen van de pedagogisch professionals en de groepen. Ze heeft een vertrouwensband opgebouwd. In 2025 wordt verder gewerkt aan:

Pedagogisch handelen en VVE

- *Emotionele veiligheid
- *Rijke- uitdagende speel-leeromgeving
- *Meertaligheid
- *Goede basis neerzetten rondom voor- en vroegschoolse educatie en werken volgens P-D-C-A
- *Integreren van VE geïndiceerde en niet VE geïndiceerde kinderen

Werkwijze: De pedagogisch coach bekijkt samen met de professionals aan de hand van de PiB (pedagogische praktijk in beeld) de situatie op de groep en bepaalt met hen de prioriteiten waaraan gewerkt wordt.

Groepsmanagement:

Omdat er verschillende personele wisselingen zijn geweest, zowel van pedagogisch professionals, pedagogisch coach als vestigingsmanager vereist dit in 2025 extra aandacht voor groepsorganisatie/groepsmanagement, waarbij afspraken en verwachtingen duidelijk met elkaar worden afgestemd en vastgelegd. Een goede taakverdeling is onmisbaar.

Dit jaar focussen wij ook op het voldoen aan de opleidingseisen en stellen we teams in staat resultaten te boeken. Medewerkers voldoen aan de opleidingseisen.

Een ander focuspunt voor 2025 is communicatie naar ouders toe met name over locatiebrede ontwikkelingen en veranderingen. Deze taak zal de manager op zich nemen.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Doorgaande lijn met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen. We stemmen met het onderwijs af hoe onze VE inhoudelijk aansluit op de school, en de school op ons, zodat er een doorgaande lijn ontstaat tussen de voorschoolse educatie en het basisonderwijs in groep 1. Denk aan gezamenlijke thema's, een herkenbaar ouderbeleid of een doorgaande lijn in spel materiaal.

Naam basisschool	Samenwerking
De Klimboom	We werken met school samen door o.a. de warme overdracht tijdens driehoek gesprekken en door hetzelfde kindvolgsysteem te gebruiken. Daarnaast gaan we met de 3 jarige regelmatig spelen op school.
	<p>Zorg jaarplan: Samen met basisschool De Klimboom hebben wij een zorg jaarplan opgesteld. Daarin staan de afspraken beschreven hoe we handelen wanneer er zorgen zijn/dreigen te ontstaan in de ontwikkeling van het kind. Ouders en andere instanties worden hier nauw in betrokken.</p> <p>MDO (multidisciplinair overleg). Hierbij sluiten de jeugd-wijkverpleegkundige GGD , de internbegeleider/coördinator van de Klimboom , de pedagogisch coach van de kinderopvang en de manager en pedagogisch professional van de kinderopvang aanwezig. Tijdens het overleg wordt de samenwerking afgestemd en kinderen met zorg in taal of algehele ontwikkeling besproken. Ouders worden ook uitgenodigd bij dit MDO.</p> <p>Driehoeksgesprekken: Als een kind naar de basisschool gaat bij onze SPILpartner wordt er een gesprek gepland met ouders en leerkracht bij wie het kind in de klas komt, een driehoeksgesprek. Dit is een eindgesprek, maar tevens ook een intakegesprek voor school. Hierdoor wordt ook weer de doorgaande lijn doorgepak en wordt de drempel verkleind van de kinderopvang naar de basisschool. Leerkrachten krijgen al veel informatie tijdens zo'n gesprek waardoor ze al een aardig beeld hebben van het kind dat ze in de klas krijgen. Als het kind naar een basisschool gaat buiten onze SPIL dan is er een telefonisch overdracht met de leerkracht van school en een eindgesprek met ouders.</p>
Speerpunten VE verbeterplan	KWALITEIT & KWALITEITSZORG • OUDER • KIND IN BEELD Zie VE verbeterplan (op te vragen)

Samenwerken met andere organisaties

Onze vestiging werkt samen met:

- KluppluZ
- Bibliotheek
- Logopedie
- GGD
- Lumens
- Kentalis
- Audiologisch centrum
- WIJ Eindhoven

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

Indeling van de ruimte

Onze vestiging heeft een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat open ruimte en hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. Voor de baby's is er bijvoorbeeld een plek voor rammelaars, een ruimte om te draaien of te kruipen, en een zachte plek. Voor dreumesen is er bijvoorbeeld een plek om speelgoed vooruit te duwen, of om alles wat in huis gebeurt na te spelen. Dankzij de gevarieerde hoeken en plekken kunnen dreumesen en peuters hun eigen keuzes maken. Waar wil ik gaan spelen? Wat zal ik daar spelen? Met wie wil ik spelen? In de VE hebben we voor de peuters hoeken of plekken voor beeldend bezig zijn (knutselplek), bouwen (bouwhoek), doen alsof (huishoek), fantasiespel met auto's, treinen, dieren, blokjes (ministad of wereldstad), plaatjes kijken en lezen (leeshoek), puzzels en spelletjes (spelletjestafel) en vaak ook een thematafel of -hoek.

De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor duidelijkheid en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en spelen in kleine groepjes en om met z'n allen te zingen. Elk kind heeft iets eigens in de ruimte, zoals een eigen vakje, kapstok, stoel of foto.

De verdeling van de speelhoeken en -ruimtes past bij de leeftijdsgroep van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen voor in de speelruimtes. Alle kinderen kunnen in de hoeken iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met

voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – zoals pollepels, mutsen of een vaatdoekje – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders is het handig om snel een goed overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. Ook daar reserveren we een plek voor.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. We leggen de nadruk op bewegen en motoriek. Buiten kunnen kinderen rennen, met de bal spelen, fietsen, met zand spelen en van alles in de natuur ontdekken. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We zorgen voor een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we buiten zijn.

Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan het wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen. Vanuit ons programma passen we de speelhoeken regelmatig aan, zodat ze passen bij de thema's of het spel. Bijvoorbeeld met andere materialen in de huishoek, andere puzzels, boeken of auto's.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: een vast maar flexibel dagritme, overgangen in het dagritme, belangrijke onderdelen in het dagritme, een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind.

Een vast maar flexibel dagritme

Een dagritme of dagindeling is een vaste volgorde van dagelijkse gebeurtenissen. De dag is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Elke dag hebben ze bijvoorbeeld de ruimte om vrij te spelen. Het vrij spelen wordt afgewisseld met begeleide of geleide activiteiten/spelimpulsen. Bij vrij spelen ligt het initiatief geheel bij het kind, bij een begeleide activiteit/spelimpuls doen pedagogisch medewerkers met het kind mee, en bij geleide activiteiten/spelimpulsen ligt het initiatief bij ons. Met het dagritme zorgen we voor een balans tussen herhalen en nieuwe ervaringen opdoen. Bij de geleide activiteiten letten we op een goede afwisseling tussen de ontwikkelingsgebieden. En we blijven kinderen de ruimte bieden voor eigen initiatieven.

Onze globale dagindeling ziet er zo uit:

07:30 – 09:00 Brengmoment – vrijspel
09:30 – 10:00 Fruitmoment
10:00 – 10:15 Verschoonmoment
10:15 – 11:15 Buitenspelen en/of (VE) activiteit
11:30 – 12:30 Boterhammen eten
13:00 – 15:00 Slaaptijd
15:30 – 16:00 Eetmoment
16:00 - 17:00 Vrij spel / snack
17:00 – 18:30 Ophalen kinderen

Baby's en dreumesen

Het dagritme voor de jongste baby's is in de eerste maanden individueel. Ze groeien geleidelijk toe naar het groepsdagritme. Vaak geldt ook voor dreumesen nog dat het dagritme per kind een beetje wordt aangepast (een kind zit bijvoorbeeld iets korter in de kring, gaat iets eerder slapen, of gaat van tafel als het klaar is met eten).

Overgangen in het dagritme

Overgangen van het ene naar het andere onderdeel zijn snel prikkelrijk voor kinderen. Om overgangen soepel te laten verlopen, gebruiken we aantrekkelijke rituelen. Daardoor blijven de kinderen betrokken bezig en behouden de pedagogisch professionals het overzicht. Elke overgang vraagt een eigen ritueel en vorm van samenwerken.

Belangrijke onderdelen in het dagritme

De hele dag zijn er kansen om met kinderen in gesprek te gaan, met ze te spelen, samen te genieten en de ontwikkeling te ondersteunen en stimuleren. Vaak doen ontwikkelkansen zich spontaan voor. Die kansen grijpen we terwijl we naar de kinderen kijken, aansluiten bij hun spel en met ze praten. We creëren ook zelf kansen door bewust activiteiten of spelimpulsen aan te bieden. Natuurlijk blijven we ook tijdens die geplande momenten goed kijken, aansluiten en praten met de kinderen. Op die manier doen zich ontwikkelkansen voor tijdens alle onderdelen van ons dagritme. Hieronder volgt een korte uitleg over de belangrijkste onderdelen.

Vrij spel

Tijdens vrij spel kiezen de kinderen zelf waarmee, waar en met wie ze aan de slag gaan. Waar nodig verhogen de pedagogisch professionals de betrokkenheid, lokken ze een volgende ontwikkelingsstap uit, of helpen ze bij het kiezen. Gedurende de ochtend en middag is er genoeg ruimte om vrij te spelen.

Grote groep

De term 'grote groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals samen met alle kinderen bewust gezamenlijkheid creëren. Bijvoorbeeld door samen te zingen, verhalen te vertellen, feestjes te vieren of rituelen uit te voeren. Daardoor groeit het gevoel dat we een groep zijn, bij elkaar horen en van elkaars gezelschap genieten. Tijdens de gezamenlijke activiteit blijft er ruimte voor eigen initiatieven van kinderen. Elke dag is er een moment voor de 'grote groep'.

Kleine groep

De term 'kleine groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals bewust met een kleine groep kinderen een activiteit doen, een spelimpuls uitlokken of samenwerken. Tijdens een kleine groepsactiviteit is er veel ruimte om in te gaan op initiatieven van kinderen en om die met elkaar te delen. Pedagogisch professionals stellen de kleine groepjes regelmatig doelgericht samen. Een groepje bestaat dan bijvoorbeeld uit de oudste of de jongste kinderen, of uit kinderen die aan de slag gaan met taalontwikkeling. Soms doen alle kinderen dezelfde activiteit, in wisselende kleine groepjes. In de 'kleine groep' is er veel ruimte voor uitwisseling en aandacht voor alle kinderen. Elke dag zijn er kleine groepen waarin kinderen spelen en ontdekken. Als het mogelijk is, komen VE-peuters minimaal één keer per dag aan de beurt – in ieder geval minimaal een paar keer per week.

Eten en drinken

Elke ochtend of middag zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. De pedagogisch professionals zorgen voor een veilig, gezellig en rustig moment. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. Dit doen zij ontwikkelingsadequaat en in overleg met ouders. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze vestiging.

Verzorgingsmoment

Verzorgingsmomenten zijn regelmatig terugkerende momenten, vaak een-op-een. Pedagogisch professionals zorgen voor aandachtige, respectvolle en rustige momenten.

Slapen

Slapen is een moment om tot rust te komen en weer op te laden. De pedagogisch professionals houden, in overleg met ouders, rekening met het slaapritme en de slaapbehoefte van kinderen.

Het slaapritme van de jongste baby's is in de eerste maanden nog individueel. Ze groeien geleidelijk toe naar het slaapritme van de groep. Het ene kind heeft meer moeite met in slaap komen dan het andere. Om de overgang naar het slaapmoment soepel te laten verlopen, gebruiken de pedagogisch professionals herkenbare rituelen. Naarmate kinderen dit kunnen, doen zij steeds meer zelf zoals omkleden, knuffeldoek pakken, in bed gaan liggen, enzovoort. Benieuwd naar ons protocol veilig slapen? Dit ligt ter inzage op onze vestiging.

Buitenspelen

Bewegen en buiten zijn is heel belangrijk voor kinderen. Buiten kunnen ze veel ervaringen opdoen. Wij laten de kinderen elke dag buitenspelen.

Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind

Voorspelbaarheid is voor alle kinderen belangrijk, maar vooral voor kinderen die aan het wennen zijn of de Nederlandse taal nog niet goed begrijpen. Met een heldere dagindeling weten ze snel wat er wordt verwacht. Pedagogisch professionals maken de dagindeling begrijpelijk met weinig woorden. Ze gebruiken bijvoorbeeld rituelen, zoals liedjes zingen bij het naar buiten gaan, het opruimen of het begroeten. Daarnaast gebruiken ze dagritme kaarten met pictogrammen van de dagindeling.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen en zich bij ons kunnen ontwikkelen.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groeps sfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals en thematisch werken. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijd)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag

een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlading zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. Bij kinderen die (nog) niet goed kunnen praten, vertellen we welke gebeurtenis en emoties we hebben gezien. Oudere kinderen vertellen zelf wat er is voorgevallen. We checken daarna of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We geven als objectieve bemiddelaar bij jonge kinderen één of enkele compromisvoorstellen. Zo gauw kinderen het kunnen, dragen ze zelf mogelijke oplossingen aan.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is (de beste oplossing) en we bedenken zoveel mogelijk samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. Daarna volgen we de kinderen een tijdje bij het spel om te zien of het compromis of de oplossing werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het over de taal die pedagogisch professionals gebruiken als ze kinderen begeleiden én over de manier waarop we taalvaardigheid van kinderen stimuleren. Belangrijk bij praten en uitleggen is dat kinderen de ruimte krijgen voor echte (non-)verbale gesprekken, waarbij we het kind volgen en een rijke (non-)verbale omgeving zijn. Want kinderen leren taal door wat ze in hun omgeving horen.

Bij het praten en uitleggen sluiten we aan op de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We passen ons tempo aan en bouwen onze uitleg logisch op, zodat kinderen de uitleg zo goed mogelijk begrijpen. Voor de kleinsten en voor anderstalige kinderen gebruiken we ter ondersteuning gebaren, mimiek, visualisaties (bijvoorbeeld dagritme kaarten), rituelen (bijvoorbeeld een vast liedje bij een overgangsmoment) en concrete materialen. Voor de wat oudere of meertalige kinderen gebruiken we steeds langere zinnen en meer gevarieerde woorden.

Contactinitiatieven

Alle kinderen zoeken regelmatig contact met (non-)verbale gedragingen. Die grote en kleine signalen vangen we zo vaak mogelijk op, zodat kinderen zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen krijgen. Door kinderen vaker te zien, leren we hun contactinitiatieven kennen. Ook pedagogisch professionals nemen initiatieven tot contact. We vragen bijvoorbeeld

aandacht voor een activiteit/spelimpuls of gebeurtenis, we betrekken de kinderen daarbij, of we beginnen gewoon een gezellig praatje.

Gesprekken

De balans tussen een-op-eengesprekken, kleine groepsgesprekken en gesprekken met de hele groep laten we aansluiten op de leeftijd. De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit en doen we een beroep op het denkvermogen van kinderen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. Wordt het gesprek afgesloten, dan laten we dat duidelijk weten. Ook kinderen geven (non-)verbaal aan wanneer het contact voor hen is afgelopen. Het is belangrijk voor kinderen dat wij dat zichtbaar opmerken.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Kinderen zijn van zichzelf al nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, maar we stimuleren hun spelenderwijze ontwikkeling ook gericht. Daardoor kunnen ze extra stappen zetten en doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. In allerlei spelsituaties en activiteiten zien we volop didactische mogelijkheden. Per kind en per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, nieuwe materialen aanreiken bij een vertrouwd spel, een nieuw idee inbrengen bij een bestaand spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, het spel voordoen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Voor kinderen met een VE-indicatie verplicht de wet ons om minimaal vier ontwikkelingsgebieden bewust aan te bieden. Vanuit onze visie, het pedagogisch kompas, doen we meer: alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Hoe we deze ontwikkelingsgebieden stimuleren staat beschreven in bijlage 1. In dit hoofdstuk leggen we extra nadruk op de taalstimulering – als onderdeel van de interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren'. Want alle kinderen hebben taal nodig om stappen te kunnen zetten in alle andere ontwikkelingsgebieden.

Een kind moet zich veilig en op zijn gemak voelen, voordat de taalstimulering vanuit VE begint. Daarnaast moet het kind ontdekken dat praten leuk is. Is een kind nog niet gewend? Dan zoeken we vaak contact, al is het maar even. We gaan bijvoorbeeld in op wat we denken dat het kind bedoelt, we spelen non-verbale vraag- en antwoordspelletjes of we laten gezellige praat situaties met andere kinderen zien. Is een kind gewend? Dan start de actieve taalverwerving. We zorgen voor ruimte om te oefenen en een goed taalaanbod.

Ruimte om te oefenen: als kinderen taal horen, gaan ze zelf actief patronen zoeken en regels ontdekken. Ieder kind heeft een eigen aanpak. Het ene kind praat veel, het andere luistert meer. Het ene kind zoekt patronen in de taal, het andere let eerst op de klanken. We begeleiden kinderen tijdens hun spel en de gebruikelijke activiteiten. In die situaties pikken ze nieuwe woorden op en leren ze betekenissen te begrijpen. In gesprek met kinderen die het Nederlands nog moeten leren, leggen we altijd de nadruk op wat het kind bedoelt, oftewel wat het ons wil zeggen. We corrigeren het oefen-taalgebruik niet, maar geven wel in correcte zinnen antwoord. Zo kan het kind als vanzelf weer verder oefenen en blijft het plezier van het contact voorop staan.

Taalaanbod: we onderscheiden vier fasen vanaf het moment dat het kind zich op zijn gemak voelt en praten als leuk ervaart. Wentaal, redzaamheidstaal, omgangstaal en leertaal. De woordenschat ontwikkelt zich door de fasen heen. In alle fasen is goede (non-)verbale interactie belangrijk, maar in iedere fase hebben kinderen andere (non-)verbale behoeften.

Eerste fase, wentaal: het begrijpen van de Nederlandse taal komt op gang, maar het kind spreekt het nog niet. In de wenfase bieden we een goed passend taalaanbod, zodat het begrip van het kind kan groeien. Dat doen we bijvoorbeeld door taal aan bewegen te koppelen, door steeds dezelfde zin te gebruiken als er een vast ritueel begint, en door vooral met de eerste basiswoorden te spreken. De nadruk ligt op woorden die het kind nodig heeft om zich snel op zijn gemak te voelen. In deze fase lokken we het kind niet bewust uit om al Nederlands te spreken.

Tweede fase, redzaamheidstaal: het kind begrijpt het Nederlands redelijk en het spreken is op gang gekomen. De kinderen kunnen alledaagse voorwerpen en hun eigen behoeften eenvoudig benoemen. In deze fase blijft een goed passend taalaanbod het belangrijkste. Woorden blijven zoveel mogelijk gekoppeld aan dagelijkse situaties. Daarnaast proberen we het kind uit te lokken om actief wat Nederlands te spreken. We proberen kinderen zich zekerder te laten voelen in hun initiatieven tot Nederlandstalig contact.

Derde fase, omgangstaal: het kind spreekt al redelijk Nederlands. Het gebruikt korte zinnen en kan gebeurtenissen in het heden en nabije verleden benoemen. In deze fase voeren we kleine gesprekjes. Daarin verrijken we het taalgebruik van het kind met ons taalaanbod. In deze en de volgende fase beginnen de kinderen regelmatig zelf met de interactie in het Nederlands. Bij de woordenschat letten we op de woorden die nodig zijn om mee te doen in de groep.

Vierde fase, leertaal: het kind kan praten over dingen die niet op het moment zelf aanwezig zijn, kan een verhaaltje bedenken, kan verbanden beschrijven en zich verplaatsen in de gedachten of gevoelens van een ander. Kinderen hebben in deze fase behoefte aan verbreding en verdieping van de woordenschat. Veel peuters die het Nederlands als tweede taal leren, bereiken de vierde fase in het Nederlands niet voordat ze naar school gaan.

Wij maken voor het uitbreiden van de woordenschat gebruik van:

NT2 en eerste 50 woordenlijst (absolute beginner), 200 woordenlijst (beginner), themawoorden, en verdieper. Op de Lidwinastraat 2 locatie is een bibliotheek aanwezig. Bij de intake worden de ouders hierover geïnformeerd zodat ze weten dat de mogelijkheid bestaat om boekjes te lenen. Bij de bibliotheek hebben we boeken in verschillende niveaus en talen.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groeps sfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

Activiteiten waarbij de stamgroep of de stamgroepruimte verlaten wordt

Op onze vestiging verlaten de kinderen soms de stamgroep of de stamgroepruimte.

Wij hanteren een open deuren beleid

Op onze locatie verlaten de kinderen de stamgroep **regelmatig**.

De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit veiligheid en vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door soms de stamgroep te verlaten, krijgen kinderen meer ruimte om op ontdekkingsstocht te gaan of te spelen met kinderen buiten de eigen groep.

Dit geven we vorm door: Gezamenlijke activiteiten te organiseren met de andere groep(en) bijv. met de oudsten van elke groep of bij de opening of afsluiting van een thema.

Op momenten dat de situatie in de groep dit toelaat wordt op de babygroepen de deur tussen de Zeesterretjes, de Guppies en de Dolfijntjes opengezet en zetten de traphekjes naar elkaars groep toe. Zo kunnen de kinderen niet het hele gebouw door kruipen. Kinderen kunnen dan bij elkaar op de groep spelen. In de groepen wordt een activiteit georganiseerd waar de kinderen bij aan mogen sluiten. Ook de Inktvisjes en Zeehondjes zetten geregeld de deuren bij de verschoon ruimte open, zodat de kinderen bij elkaar in de groep kunnen spelen. Dit doen ze op een rustig moment bijvoorbeeld van 8.30 - 9.00 en/of van 12.30 - 13.00.

Bij de volgende (spel)activiteiten en/ of periodes verlaten de kinderen de stamgroep:

- Bij de opening tussen 7.30- ± 8.00 en het einde van de dag ± 18.00-18.30 uur (behalve de Inktvisjes en tijdens de speelinloop)
- Tijdens vakantieperiodes draaien de groepen vaker samen
- Activiteiten in het kader van "open deuren" in een groepsruimte die op dat moment vrij is.
- Buitenactiviteiten/wandelen in het park/uitstapjes
- De peuters gaan in wisselende groepjes elke 4/6 weken op bezoek bij de basisschool
- Er zijn geplande en spontane activiteiten buiten de stamgroep. De geplande activiteiten zijn terug te vinden in kidsconnect
- Op woensdagen, wanneer er bij 1 van de peutergroepen een minder bekende inval staat, kan ervoor gekozen worden dat de Schildpadjes in de groepsruimte van de Inktvisjes gaan spelen. Op deze manier is er meer verbinding tussen de 2 dagopvangpeutergroepen, waardoor de pedagogisch professionals ook makkelijker samen kunnen werken.

Als kinderen de stamgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

Door bewust regelmatig activiteiten te doen met meerdere groepen, leren de kinderen elkaar kennen en zijn zij ook bekend met pedagogisch professional van het hele team.

Bij uitstapjes houden we rekening met de leeftijd van de kinderen en met het Pedagogisch professional-kind ratio

Als we op uitstapje gaan zijn ouders op de hoogte en verlenen zij vooraf toestemming. Kinderen hebben een armbandje om met het telefoonnummer van de pedagogisch professional en/of lopen aan de slinger. Zij hebben ook een rugzakje met benodigde zaken bij zich (zoals kind gegevens, telefoon, EHBO-trommeltje).

Tijdens een korte wandeling door de wijk informeert de pedagogisch professional altijd een collega van een andere groep dat ze weggaan en zorgt dat zij telefonisch bereikbaar is.

Integratie van VVE en niet VVE geïndiceerde kinderen:

Om segregatie tegen te gaan organiseren we bewust momenten waarbij kinderen met een VVE indicatie en kinderen zonder een VVE indicatie met elkaar in contact komen. Dit zijn o.a gezamenlijke buitenspeel momenten. Op deze momenten spelen kinderen met elkaar en gaan kinderen met en zonder VVE indicatie met elkaar om. Omdat er op vaste momenten samen buiten gespeeld wordt, is dit herkenbaar voor kinderen en draagt dat bij aan veiligheid en vertrouwen.

Op 2 ochtenden (maandag en donderdag) tussen 10.30-11.30 uur is er een extra pedagogisch professional ingepland voor VVE ondersteuning. De taalrijke kinderen, niet VVE geïndiceerde kinderen van peutergroep Inktvisjes gaan met de medewerker naar peutergroep Kikkers waar zij met elkaar kunnen spelen en ontwikkelen. De pedagogisch professionals ondersteunen in taalontwikkeling en in verbinding met elkaar.

Doordat kinderen met een VVE indicatie en kinderen zonder VVE indicatie samen spelen kunnen zij elkaar stimuleren op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals bijv. taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en sociaal emotionele ontwikkeling.

Vanaf mei 2025 kunnen bij alle peutergroepen zowel VVE geïndiceerde als niet VVE geïndiceerde kinderen geplaatst worden. Op die manier kunnen kinderen met en zonder VVE indicatie gedurende de dag van elkaar leren en samen spelen.

Bij de Kikkers komen maandag en donderdag kinderen met VVE van 8.15-14.15 uur. Kinderen zonder VVE komen op maandag en donderdag van 8.15-12.15 uur naar de Kikkers. Alle kinderen bij de Kikkers lunchen op deze dagen bij de Kikkers.

Op dinsdagen komen zowel VVE als niet VVE kinderen van 8.15-12.15 uur bij de Kikkers. Op deze dag is er geen lunch bij de Kikkers.

Als er één beroepskracht aanwezig is, dan is de achterwacht als volgt geregeld:

Op onze locatie (St. Lidwinastraat 2) komt het nooit voor dat er slechts één beroepskracht aanwezig is. Er zijn altijd minstens twee groepen (1 babygroep en 1 peutergroep) tegelijkertijd geopend. Daarnaast is er vaak een locatieverantwoordelijke of vestigingsassistent aanwezig en/of bereikbaar, beschikbaar.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de dagopvang. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Het toekennen van extra opvang is afhankelijk van hoeveel plaats er is op de groep. Extra opvang vraagt een ouder aan via het ouderportaal.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per vestiging vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Het wettelijk kader voorschoolse educatie vraagt een extra inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers. Het betreft tien uur per VE-geïndiceerd kind. Die uren worden direct ingezet op de vestiging, voor coaching van medewerkers of voor pedagogische of VE-beleidsontwikkeling.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleids-voornemens	De vestigingsmanager van Korein St. Lidwinastraat 2 heeft 50 uur per jaar beschikbaar. In deze tijd wordt vormgegeven aan het ontwerpen, implementeren en het (faciliteren van) de uitvoering van het pedagogische beleid en werkplan. Hier onder vallen de volgende activiteiten:	
	<i>Het schrijven van het pedagogisch werkplan per locatie</i>	<i>5 uur voor dagopvang</i>
	<i>Het bespreken van het pedagogisch werkplan en het pedagogisch beleid met het team (evalueren en nieuwe doelen stellen) en de oudercommissie</i>	<i>2 uur bij team dagopvang St. Adrianusstaat 2 uur LOC</i>
	<i>Afstemming met de pedagogisch coach over de pedagogische- en coaching doelen 2025</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Het bijwonen het Thema- overleg voor leidinggevendenden over pedagogische thema's</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Het voeren van Teamoverleg; gemiddeld 4 overleggen waarin onderwerpen gerelateerd aan het pedagogisch beleid besproken worden.</i>	<i>6 uur</i>
	<i>Het voeren van overleg met de oudercommissie</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Wijkanalyse ter voorbereiding voor ouderbeleid en ouderbeleid updaten</i>	<i>2 uur</i>
	<i>Het ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen voor het team; presentaties, implementeren van aangekochte of centraal ontwikkelde materialen, ondersteunen van ontwerp van binnen- en buiteninrichting en de vertaling naar investeringen</i>	<i>10 uur</i>
	<i>Spelimpuls inventariseren, afstemmen en bestellen</i>	<i>2 uur</i>
	<i>De vertaling van de locatiedoelen naar scholingsbehoefte/scholingsplan</i>	<i>2 uur</i>
	<i>VVE verbeterplan en SPIL zorgjaarplan bespreken/evalueren en updaten samen met SPIL partner</i>	<i>3 uur</i>
	<i>Koppeloverleg voorbereiden samen met SPIL partner en coach en aansluiten bij koppeloverleg</i>	<i>3 uur</i>
	<i>Overleg met samenwerkingspartners over de doorgaande lijn (VVE ontwikkelingen, pedagogisch klimaat, warme overdracht</i>	<i>4 uur</i>
	<i>Kindvolgsysteem</i>	<i>3 uur</i>
Vormgeving coaching van medewerkers	Per FTE is er minimaal 10 uur coaching voor de pedagogisch professionals per jaar. Bij Korein St. Lidwinastraat 2 (BSO en dagopvang) is er op peildatum 1-1-2025 19,23 FTE	

	<p>Berekening uren: 10 uur x 19,23 FTE = 192,30 coaching per jaar van PC (pedagogisch coach) Korein kiest ervoor om 230,76 uur coaching per jaar in te zetten.</p> <p><i>In 2025 zal de pedagogisch coach ook de kwaliteitsmonitor afnemen op de 5 thema's (Pedagogiek in Beeld). Na observatie zal er een overleg moment met de pedagogisch professionals ingepland worden om het geobserveerde met elkaar te bespreken.</i></p>
Vormgeving van de verhoging kwaliteit van de voorschoolse educatie	<p>Aantal kinderen op peildatum 01 januari 2025: 16 VE kinderen 16 kinderen x 10 = 160 VE coaching uren De pedagogisch coach coacht de pedagogisch professional on the job. Daarnaast is de pedagogisch coach nauw betrokken bij het borgen van het beredeneerd aanbod (werkwijze PDCA cyclus) en het implementeren van de kwaliteitsmonitor Pedagogische praktijk in Beeld (PiB)</p>

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

VE-opleidingsplan en coachingsplan

Pedagogisch professionals moeten hun VE-kennis en -vaardigheden jaarlijks onderhouden. We stellen ieder jaar een opleidingsplan en coachingplan op en voeren dat uit. Na afloop evalueren we het plan, de uitvoering en de behaalde doelstellingen. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Werken met programma's voor voorschoolse educatie.
- De ontwikkeling stimuleren van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De ontwikkeling volgen van peuters en het aanbod van voorschoolse educatie daarop afstemmen.
- Ouders betrekken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen.
- De voorschoolse educatie inhoudelijk laten aansluiten op de vroegschoolse educatie vanaf 4 jaar én zorgdragen voor een zorgvuldige overgang van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.

960 VE-uren verdelen in de periode van 2½ tot 4 jaar

Onderstaande tabellen laten zien hoe we de 960 VE-uren op onze vestiging verdelen over de dagen en weken. Het VE-aanbod omvat niet meer dan 6 uur per dag.

Op onze dagopvangpeutergroepen Zeehondjes en Schildpadjes hebben wij een VE-aanbod. Een peuter met VE-indicatie neemt deel aan het VE-aanbod op de volgende manier:

Aantal weken per jaar dat het kind een VE-aanbod wordt aangeboden	Tijdstip waarop het VE-aanbod aan het kind wordt aangeboden	Aantal dagen per week dat het kind met een VE-indicatie minimaal het VE-aanbod bij ons volgt	Aantal uren VE-aanbod per week dat een kind met VE indicatie minimaal bij ons volgt
52 weken	9.00 uur t/m 13.00 uur 15.00-17.00 uur	3 dagen	13,75 (dit betekent minimaal 2 ochtenden en 1 dag)

--	--	--	--

Op onze peuterwerkgroep Inktvisjes hebben wij op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag per week een VE-aanbod. Een peuter met VE-indicatie neemt deel aan het VE-aanbod op de volgende manier:

Aantal weken per jaar dat het kind een VE-aanbod wordt aangeboden	Tijdstip waarop het VE-aanbod aan het kind wordt aangeboden	Aantal dagen per week dat een kind met een VE-indicatie minimaal het VE-aanbod bij ons volgt	Aantal uren VE-aanbod per week dat een kind met VE indicatie minimaal bij ons volgt
40 weken	8.15 – 12.15 uur	4 dagen	16 uur

Op onze peuterwerkgroep Kikkers hebben wij op maandag, dinsdag en donderdag per week een VE-aanbod. Een peuter met VE-indicatie neemt deel aan het VE-aanbod op de volgende manier:

Aantal weken per jaar dat het kind een VE-aanbod wordt aangeboden	Tijdstip waarop het VE-aanbod aan het kind wordt aangeboden	Aantal dagen per week dat een kind met een VE-indicatie minimaal het VE-aanbod bij ons volgt	Aantal uren VE-aanbod per week dat een kind met VE indicatie minimaal bij ons volgt
40 weken	8.15 – 14.15 uur Maandag 8.15 – 12.15 uur Dinsdag 8.15 – 14.15 uur Donderdag	3 dagen	16 uur

VVE VERWERKINGSTIJD PEDAGOGISCH PROFESSIONALS KOREIN ST. LIDWINASTRAAT 2025

Taak	Tijd	Wie
Afstemming school rondom VE	1 uur per pm per jaar	pedagogisch professionals en kleuter leerkrachten
Themaplanning	Themaplanning 1x 6 weken 2 uur	Alle vaste pedagogisch professionals per peutergroep
Warme overdracht met school	0,5 uur uur per leerling wanneer deze naar school gaat Bij overgang van kind warme overdracht mentor/juf	pedagogisch professional en IB school Leerkrachten kleuterklassen en pedagogisch professionals peuters
Observatie KIJK en registratie	Zie overlegstructuur 2025	Pedagogisch professionals
Groepsoverleg	Zie overlegstructuur 2025	Alle pedagogische professionals peutergroepen, vestigingsmanager en pedagogisch coach
Groepsrapportage	Zie overlegstructuur 2025	1 pedagogisch professional per groep
VVE netwerkoeverleg met SALTO	3a4x per jaar, 3 uur per keer	Pedagogisch coach en VE coördinator en vestigingsmanager

MDO Gesprekken met GGD en school en VE ouders	1,5 uur MDO ong 6 x per jaar	1 pedagogisch professional
Extra VE ondersteuning	dinsdagochtend en donderdagochtend	1 pedagogisch professional
Extra overleg rondom VE	Op maat	1 pedagogisch professional
Evaluatie VVE	In werkoverleg, zie overlegstructuur 2025	Peuter pedagogisch professional
Oudergesprekken en/of gesprekken met organisaties die extra onderzoek bij (VE) kind heeft gedaan	0,5 uur uur (indien nodig)	Peuter pedagogisch professional evt. Samen met vestigingsmanager

Ons VE-programma

Het VE-programma/themaplanning geeft ons inspiratie en houvast bij het vormgeven van ons VE-beleid. We gebruiken het programma/themaplanning om de ontwikkeling van kinderen gestructureerd en samenhangend te stimuleren. Op deze manier werken we methodisch en volgens Plan-Do-Check-Act

Onze vestiging werkt met: **de VVE Themaplanning**

Hierbij werken we met thema's. Elk thema duurt ongeveer 6 weken. Na een thema volgt een "witte week".

Bij de VVE themaplanning werken we in "stappen":

Stap 1: Verzamelen van de volgende materialen:

- De groepsuitdraai van het kindvolgsysteem dat je gebruikt
- Het ingevulde formulier: evaluatie themaplanning VE' van het vorige thema
- Woordenlijsten
- SLO-doelen voor het jonge kind

Stap 2: We vullen het volgende in:

- naam thema
- de periode waarin aan het thema wordt gewerkt
- voor welke groep deze themaplanning is

Stap 3: Ontwikkelingsdoel laten ervaren:

We voegen minimaal 1 ontwikkelingsdoel toe voor de hele groep (meer mag ook). Hierbij maken we gebruik van SLO-doelen. We kiezen een ontwikkelingsdoel dat extra focus krijgt tijdens het thema. Het gaat om een doel dat goed bij de kinderen in de groep past, omdat ze zich daar verder nog in kunnen ontwikkelen.

Stap 4: Spelimpulsen/ activiteiten bij dit ontwikkelingsdoel(en)

We vullen als eerste het doel in voor de verschillende groepjes dan voegen we de namen van de kinderen toe die via het groepje gaan oefenen met het ontwikkelingsdoel. Per week vullen we de spelimpulsen/ activiteiten in die we gaat uitvoeren rondom het ontwikkelingsdoel. Dit kunnen spelimpulsen/ activiteiten zijn voor:

- een grote groep (vanaf 6 kinderen)
- een kleine groep (2-5 kinderen)

We zorgen voor afwisseling in een grote en kleine groep. Dat betekent dus ook meerdere en verschillende spelimpulsen en activiteiten gedurende de themaperiode. Op deze wijze ervaren kinderen het doel op verschillende manieren, blijft de betrokkenheid hoog en blijft het beter hangen.

Tijdens het thema is het altijd mogelijk om spelimpulsen/ activiteiten toe te voegen of aan te passen. Bijvoorbeeld omdat de betrokkenheid daalt omdat kinderen al aan iets nieuws-meer uitdaging toe zijn, of omdat de spelimpulsen of activiteiten juist te moeilijk zijn.

Stap 5: Spelimpulsen/activiteiten voor individuele kinderen

Een enkele keer zullen we een kind individueel gerichte aandacht op doelen willen geven via een bewust ingezette spelimpuls of activiteit. We gebruiken dit onderdeel wanneer we denken dat een kind baat heeft bij een extra individueel aanbod, maar waarbij we ons niet echt zorgen maken. Wanneer er sprake is van zorg, of ambulante begeleiding wordt er gebruikt gemaakt van een meer individueel plan bijvoorbeeld tutorplan, begeleidingsplan, handelingsplan etc.

Stap 6: Woorden laten ervaren

We hebben 3 groepjes:

Beginner—Basisaanbod--Verdieper

We vullen de namen van de kinderen in bij het juiste groepje. Dan vullen we maximaal 6 woorden per groepje en per week in. Het gaat hierbij om woorden die passen bij het thema en passen bij het niveau van de kinderen.

Stap 7: Pijlers van het pedagogisch kompas

OPVOEDEN DOEN WE SAMEN

We betrekken de ouders bij dit thema op de volgende manieren:
We beschrijven in deze stap hoe we ouders bij het thema betrekken.

IN EEN RIJKE UITDAGENDE OMGEVING

We passen, gedurende het thema, de groepsruimte op de volgende wijze aan:
We beschrijven in deze stap hoe we de groepsruimte aanpassen aan het thema. We denken hierbij aan het verrijken en toevoegen van hoeken met materialen. Het is daarbij belangrijk dat het thema in de ruimte wordt opgebouwd. Dus klein starten en langzaam met de kinderen samen verder uitbouwen. Wanneer de betrokkenheid in hoeken, voor materialen of in de buitenruimte zichtbaar afneemt dan is het nodig om de omgeving opnieuw aan te passen (materialen-hoeken weghalen of toevoegen).

ALTIJD IN DIALOOG

Deze stap is optioneel in te vullen. Hier kunnen we invullen aan welke interactievaardigheid extra aandacht besteed wordt gedurende het thema. We beschrijven ook op welke manier we dit concreet gaan doen.

MET RUIMTE VOOR INITIATIEF

Deze stap is optioneel in te vullen. Hier kunnen we invullen op welke wijze extra aandacht besteed wordt aan initiatief/wisseling tussen de pedagogisch professional en kinderen, een herkenbaar en flexibel dagritme of keuzevrijheid van kinderen. We beschrijven ook op welke manier je dit concreet gaat doen.

Korte beschrijving van het programma

Op de vorige pagina staat zeer uitgebreid beschreven wat de VVE themaplanning inhoudt.

Onze VVE themaplanning laat zien dat we met een beredeneerd aanbod werken. Ter inspiratie kunnen we het KIJK-KIES-DOE boek gebruiken.

Bij elk thema werken we met SLO doelen en bij elke themaplanning voegen we een evaluatieformulier toe. Daar kunnen we invullen wat goed ging, wat beter kan en wat er nodig is.

Groepsplan:

2x per jaar draaien we groepsregistraties uit in KIJK en aan de hand daarvan stellen we een "groepsplan" op. In het groepsplan staan de volgende punten beschreven:

- Conclusie analyse groepsuitdraai KIJK
- Waar heeft de groep behoefte aan?
- Wat zijn aandachtspunten in de omgang en begeleiding van de kinderen?
- Wat ga ik / gaan we concreet doen?

Bijzonderheden van onze vestiging en gemeentelijke eisen

Speelinloop

De Speelinloop is er voor kinderen van nul jaar tot twee jaar en drie maanden en hun ouders. Tijdens de speelinloop is één van de ouders aanwezig en actief betrokken bij de activiteit. Terwijl de kinderen samen spelen in een rijke speelleeromgeving, ontmoeten de ouders elkaar. Ze kunnen ervaringen uitwisselen en ondersteuning krijgen bij de

opvoeding. Tijdens de speelinloop werken we volgens een vaste structuur en sluiten we aan op de thema's van de kinderopvanggroepen. Ouders kunnen een aantal keren per jaar een speelinloop bezoeken.

De speelinloop is op vrijdagochtend van 8.45-10.15 uur. In vakanties is de speelinloop gesloten.

Specifieke VE-eisen in onze gemeente

Bijzonderheden van onze vestiging en gemeentelijke eisen

Subsidieregeling Voorschoolse educatie, pedagogisch beleidsmedewerker en bovenformatieve inzet in de voorschoolse educatie | Lokale wet- en regelgeving

Bijzonderheden van onze vestiging en gemeentelijke eisen

[Subsidieregeling Voorschoolse educatie, pedagogisch beleidsmedewerker en bovenformatieve inzet in de voorschoolse educatie](#) | [Lokale wet- en regelgeving](#)

Bijlage Gemeentelijke VE criteria voor voorschoolse voorzieningen in Eindhoven

Criterion	Hersteltermijn
Devoorschool voldoet aan de wettelijke vereisten.	Zoals vastgelegd in beleidsregels.
De voorschool verzorgt VE peuteropvang op vaste momenten waarin kinderen vanaf 2½ jaar in een horizontale groepssamenstelling deelnemen.	2 maanden
Het te verzorgen VE aanbod heeft een omvang van acht uur per week voor niet-geïndiceerde peuters en zestien uur voor geïndiceerde peuters gedurende maximaal 40 schoolweken. De acht uur wordt aangeboden op minimaal twee dagen per week en maximaal zes uur per dag, de zestien uur op minimaal drie dagen per week en maximaal zes uur per dag.	1 maand
De voorschool hanteert een op het leerlingvolgsysteem van de basisschoolpartner afgestemd kindvolgsysteem.	2 maanden
Er worden beredeneerd aantoonbaar* op de individuele ontwikkeling gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).	2 maanden
Er worden beredeneerd aantoonbaar* op groepsniveau gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).	2 maanden
7a. In het pedagogisch plan is (zo concreet en toetsbaar mogelijk) de wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie op de locatie wordt bevorderd (samen leren en spelen) beschreven.	3 maanden
7b. De voorschool handelt in de praktijk conform de beschreven wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie wordt bevorderd.	
De voorschoolse instelling heeft schriftelijk vastgelegd hoe pedagogische medewerkers met de aanvullend beschikbare voorbereidings- en evaluatietijd (voor- en nawerk) om	2 maanden

<p>dienen te gaan en handelen daar ook naar. Uit de schriftelijke vastlegging blijkt dat sprake is van planmatig (Plan-Do-Check-Act), op het verbeteren van de pedagogisch didactische aanpak gericht, handelen.</p>	
<p>Het onderwijs is vanuit hun regie- en coördinatiefunctie aangewezen als eerst verantwoordelijke voor de pedagogisch didactische doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool, het bieden van een SPILbrede ondersteuning die wordt gekenmerkt door één kind, één plan, één regisseur.</p> <p>Aan coördinatie ligt het Jaarplan SPIL ten grondslag: een van het gemeentelijk beleidskader SPIL afgeleid jaarlijks op te stellen plan over de borging van de doorgaande lijn en de wijze van samenwerken en afstemmen binnen een SPILcentrum, waarin in elk geval de volgende onderdelen aan de orde komen:</p> <p><i>voor- en vroegschoolse educatie</i> <i>zorgstructuur/zorgjaarplan</i> <i>ouderbetrokkenheid</i></p> <p>In het jaarplan zijn de doelen SMART weergegeven, inclusief de wijze waarop de voortgang gemeten wordt en een evaluatie van het jaarplan van voorgaand jaar. Ook is er een gezamenlijk ouderbeleidsplan van voor-en (vroeg)school.</p> <p>Dit leidt tot de volgende eis voor een voorschool: Er is sprake van een vastgelegde samenwerking met een SPILcentrum of basisschool. De voorschool kan deze samenwerking aantonen via het jaarplan SPIL. Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot deze samenwerking te komen.</p> <p>Een standalone voorschool heeft een samenwerkingsovereenkomst met één of meerdere scholen en beschrijft minimaal de volgende zaken: <i>de wijze waarop het VE programma, het kindvolgsysteem en het VE beleid op elkaar aansluiten,</i> <i>wijze waarop een 'warme' overdracht wordt gerealiseerd,</i> <i>wijze waarop tussentijds terugkoppeling kan plaatsvinden,</i> <i>wijze waarop de kwaliteitsmanager van de organisatie deel kan nemen aan specifiek zorgoverleg,</i> <i>de wijze waarop ouders betrokken worden,</i> <i>frequentie en wijze waarop de samenwerking geëvalueerd wordt.</i> <i>de wijze waarop aandachtspunten uit inspecties worden afgestemd.</i></p> <p>Jaarlijks wordt aantoonbaar gemaakt dat de samenwerking met één of meerdere scholen, wordt geëvalueerd (Plan-Do-Check-Act).</p>	<p>2 maanden</p>
<p>De pedagogisch beleidsmedewerker in de voorschool heeft een erkende VE basistraining succesvol afgerond.</p> <p>Indien de pedagogisch beleidsmedewerker niet een erkende VE basistraining heeft afgerond dan dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan: <i>start met de opleiding binnen 3 maanden na indiensttreding;</i> <i>de opleiding is binnen 2 jaar na start met een positief resultaat afgerond.</i></p>	<p>2 maanden</p>

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De sociale en emotionele ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc. Bij het stimuleren van de grote motoriek bieden we veel bewegingsruimte in de verschillende speelhoeken van de binnen- en buitenruimte. Ook bieden we bewust activiteiten aan die beweging uitlokken.
Bij de kleine motoriek hebben we aandacht voor ervaringen als: jezelf of de pop aan-en uit kleden, knopen en ritsen van jezelf of verkleedkleden open en dichtdoen, veters strikken, puzzelen met kleine en grote blokken, bouwen met losse en verbindende blokken, manipuleren met dieren en auto's, scheuren, knippen, vouwen en tekenen.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen. Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkel.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc. We grijpen ontwikkelkansen die zich voordoen bij praktische zaken en spelsituaties zoals, opruimen van speelgoed en het tafeldekken. We bieden een speelruimte en activiteiten aan die uitnodigen om eigenschappen van voorwerpen te onderzoeken (groot-klein, zwaar-licht, dik-dun, lang-kort, hoog-laag) en patronen te ontdekken, we zingen liedjes en versjes waarin maat en ritme worden ervaren en getalsnamen voorkomen, we bieden materialen aan waarbij kinderen kunnen meten en sorteren en we lokken rollenspel uit waarbij kinderen o.a. leren omgaan met (en imiteren van) kopen, verkopen en betalen.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische en digitale middelen en -toepassingen etc.
8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht beroepskrachten in opleiding en stagiairs
- B. Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- C. Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- D. Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan
- E. Formulier akkoordverklaring opvang in een 2^e stamgroep in de dagopvang (deze is per stamgroep op te vragen wanneer dit voor een kind van toepassing is)
- Mentorschap is digitaal geregistreerd in Konnect
- **Onderstaande documenten zijn per peutergroep inzichtelijk p de groep zelf:**
- Formulier VVE themaplanning VE
- Formulier VVE evaluatie themaplanning VE
- Groepsplan

Bijlage 3.

Begrippenlijst

VE

VE staat voor Voorschoolse Educatie en is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool.

LRK-nummer

Unieke registratienummer voor iedere kinderopvangvestiging. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep.

Bijlage 4.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wannings, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

